

Dosarul nr.2rc-113/2022
2-20119999-01-2rc-04102022

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni (A. Procopișina)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă)

Î N C H E I E R E

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „K.L.M. Fruct”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Tulbea Ivan Gheorghe” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „K.L.M. Fruct” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere,

împotriva încheierilor din 20 mai 2022 și din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 28 martie 2020, GȚ „Tulbea Ivan Gheorghe” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „K.L.M. Fruct” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 27 septembrie 2021, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de GȚ „Tulbea Ivan Gheorghe”.

S-a încasat de la SRL „K.L.M. Fruct” în beneficiul GȚ „Tulbea Ivan Gheorghe” suma de 198 070 de lei cu titlu de datorie, suma de 49 539,21 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 7 428,27 de lei cu titlu de taxă de stat.

La 26 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, SRL „K.L.M. Fruct” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 27 septembrie 2021 fără plata taxei de stat (f.d. 101-102).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 19 ianuarie 2022, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „K.L.M. Fruct” și s-a acordat termen de până la 17 februarie 2022, ora 09:00, pentru prezentarea sau expedierea în adresa instanței de apel a cererii de apel motivate și a dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 5 571,20 de lei (f.d. 111-112).

La 16 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, SRL „K.L.M. Fruct” a expediat în adresa instanței de apel cererea de apel motivată.

Totodată, a solicitat scutirea totală sau parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului (f.d. 115-141).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2022, s-a restituit apelul depus de SRL „K.L.M. Fruct” din motivul neînlăturării în termen a indicațiilor instanței de apel și anume nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat.

La 23 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, SRL „K.L.M. Fruct” a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei în instanța de apel la faza de primire a cererii de apel.

Prin decizia din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către SRL „K.L.M. Fruct”, casată încheierea Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2022, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Bălți, la stadia de primire a cererii de apel, în același complet de judecată.

Prin încheierea din 20 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, cererea privind scutirea de la achitarea taxei de stat declarată de către apelantul SRL „K.L.M. Fruct” împotriva hotărârii Judecătoriai Edineț, sediul Briceni din 27 septembrie 2021 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de GȚ „Tulbea Ivan Gheorghe” împotriva SRL „K.L.M. Fruct” privind încasarea datoriei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de către apelantul SRL „K.L.M. Fruct”, a fost acordat apelantului SRL „K.L.M. Fruct” termen până la 14 iulie 2022, ora 09:00, pentru prezentarea și expedierea în adresa instanței de apel a dovezii de achitare a taxei de stat în ordine de apel în cuantum de 5571,20 de lei.

Prin încheierea din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de SRL „K.L.M. Fruct” cu toate actele anexate, din motiv că nu s-a conform indicațiilor prin încheierea din 20 mai 2022 a Curții de Apel Bălți și nu a prezentat dovada achitării taxei de stat.

La 06 septembrie 2022, SRL „K.L.M. Fruct” a depus recurs împotriva încheierilor din 20 mai 2022 și din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat repunerea în termen a recursului, casarea încheierilor contestate cu transmiterea cauzei instanței de apel la faza examinării cererii de apel (f.d. 171-176).

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierile contestate.

Totodată a menționat că la 05 septembrie 2022 a luat cunoștință cu încheierea din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți prin intermediul portalului instanțelor, prin urmare, a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, însă fără a-și argumenta poziția cu privire la omiterea termenului de declarare a recursului.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs urmează a fi restituită ca fiind depusă în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, indică că actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Colegiul reține că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurente și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

Prin prisma art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că actele de procedură ale instanței de judecată se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată cu recurs la 14 iulie 2022. Ulterior, la 20 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice a expedit-o SRL „K.L.M. Fruct” la adresa de email indicată de către recurent (xxxx) (f.d. 168).

Astfel, termenul de declarare a recursului a început să curgă din ziua imediat următoare a recepționării încheierii, adică din 21 iulie 2022 și a expirat la 04 august 2022, fiind ultima zi de contestare a încheierii din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că SRL „K.L.M. Fruct” a declarat recurs împotriva încheierii din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți, cu încălcarea evidentă a termenului imperativ prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen.

La caz, SRL „K.L.M. Fruct” solicitând repunerea în termenul de declararea a recursului, nu a adus argumente în acest sens.

Astfel, ținând cont de faptul că prezentul recurs a fost declarat la 06 septembrie 2022, cu încălcarea termenului legal prevăzută la art. 425 din Codul de procedură civilă, fără indicarea în sensul art. 116 din Codul de procedură civilă a vreunui motiv justificativ de repunere în termen a recursului și în lipsa probelor concludente în vederea argumentării omiterii termenului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de repunere în termen a recursului este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, cu restituirea recursului ca fiind depus în afara termenului legal.

De asemenea, se rețin dispozițiile art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Această obligație rezultă și din dispozițiile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care indică că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Colegiul reține că respectarea de către părți a termenelor legali constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 425 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși la caz nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă, fără

justificarea omiterii acestui termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de către SRL „K.L.M. Fruct”, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹, alin. (1), lit. a) și alin. (2), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „K.L.M. Fruct” cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se restituie recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „K.L.M. Fruct” împotriva încheierilor din 20 mai 2022 și 14 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Gospodăria Țărănească „Tulbea Ivan Gheorghe” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „K.L.M. Fruct” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh